

-
- 17) HS. 1950. 12.11.
 - 18) HS. 1964. 14.10.
 - 19) HS. 1966. 13.3.
 - 20) HS. 1973. 15.3.
 - 21) US. 1973. 16.3.
 - 22) HS. 1973. 16.3.
 - 23) Basler Zeitung 1982.10.9.
 - 24) Aamulehti 1986.16.6.
 - 25) HS. 1987. 8.2.
 - 26) HS. 1993.7.2.
 - 27) HS. 1997. 6.6.
 - 28) HS. 1999.5.8.
 - 29) HS. 2000.2.9.
 - 30) Turun Sanomat. 2005.16.1.
 - 31) HS. 2005.22.1.
 - 32) Turun Sanomat 2005. 22.1.
 - 33) Åbo Underrättelser 2005.22.1
 - 34) Tóth Aladár: Kodály és Psalmus Hungaricus. Zenei Írások a Nyugatban,215.Bp 1978.Zeneműkiadó.

Kurta találkozó

Kodály Zoltánt a háború utáni legnagyobb és legbátrabb magyarnak ismerhette meg Magyarország és az egész világ. Kodály nemcsak a zenében alkotott nagyot, hanem magyar emberként is példát mutatott, hogy miként kell viselkedni a mindent jobban tudó és mindent mindenki előtt „feltaláló” szovjet „urakkal” szemben.

A következő történetnek orosz tolmácsként voltam szereplője 1949 telén, Budapesten. Ha jól emlékszem a sajtóértekezletet a Szakszervezetek Házában tartottuk, a délutáni órákban, egy zimankós téli napon. A rendezők engem kértek fel, vállaljam a spontán tolmácsolást. Ismertek, hiszen igen gyakran felkértek, hogy a Nemzeti Színház teltházas publikuma előtt tolmácsoljam az orosz vendégszereplők olykor igen hosszú köszöntő beszédét.

Szabó Ferenc, a Zene Akadémia igazgatója arra kért, hogy a lakásán keressem fel a Mestert, és hívjam meg a szovjet folkloristákkal tartandó sajtóértekezletre. Kodály Zoltán és jómagam korábban jelentünk meg a tett színhelyén. Kodály a terem közepén egy karosszékben foglalt helyet, a bejárati ajtótól öt-hatméternyi távolságra. Másodéves műegyetemi hallgatóként tisztelettelően álltam Kodály mellett, vártuk a szovjet küldöttek érkezését. Kodály szokásához híven simogatta a szakállát, közben arról mesélt, hogyan végeztek népzenei kutatást Bartókkal az erdélyi hegyekben. Kodály tudta, hogy székely vagyok, több alkalommal találkoztunk a Nemzeti Színházban, amikor eljött meghallgatni a szovjet zenészeket és énekeseket. Tolmácsként Kodállal egy páholyba rendelték, még akkor is, ha nem kellett tolmácsolnom. Felejthetetlen élmény volt minden találkozás, hiszen nem mindenki kerülhetett vele

ilyen közeli kapcsolatba. Azt is tudta rólam, hogy cserkészként és a marosvásárhelyi Református Kollégium diákjaként rendszeresen jártam falumunkára, népdalokat, meséket gyűjtöttem magam is.

Kedves beszélgetésben telt el egy jó negyedóra, amikor végre nyílt a nagyajtó és beléptek a szovjet delegátusok. Lehetek vagy hat-heten. Szabó Ferenc vezette őket és már messziről mélyen hajlongva közelítettek a Mesterhez. Kodály simogatta a szakállát, s enyhe hamiskás mosollyal, mint aki valami csínyen töri a fejét, megvárta, míg a szovjetek „lőtávolságba” kerültek s felém fordulva szólt:

- Mondd meg fiam a szovjet uraknak, hogy amennyiben folklórról van szó, akkor csak levett sarukkal jöhetnek ide, mert a szovjet folklór még gyerekcipőben sem járt, amikor mi Bartókkal az erdélyi hegyeket róttuk, dalkincseinket gyűjtögettünk.

- Még volt néhány pillanat amíg tolmácsolásom aktuális lehetett, s közben közel hajolva a Mesterhez megkérdeztem:

- Tessék mondani, pont ezekkel a szavakkal mondjam?- Igen fiam! - hangzott a Mester határozott válasza, és mint aki jól végezte dolgát újra simogatni kezdte a szakállát. S mint aki nem kíváncsi arra, hogy a küldöttség miként reagál kijelentésére, elnézett a fejük fölöttük.

Tolmács voltam, akinek kutyakötelessége mindent úgy fordítani, ahogyan a szavak elhangzottak, s bizony én a hozzánk már alig kétméternyre lévő szovjeteknek szó szerint mondtam a Mester üzenetét.

A küldöttség megnémult a meglepetéstől. Kérdésük nem lévén, lehajtott fővel megfordultak, és ahogy jöttek úgy mentek.

Kodály méltóságteljesen felállt és elhagyta a termet. Engem pedig Szabó elvtárs letámadott, hogy miért mertem szó szerint fordítani a Mester üzenetét.

- Én csak tolmács vagyok - védekeztem -, ha valami nincs rendjén, akkor legyen szíves forduljon a Mesterhez.

Kodály bátorságából rám is ragadt valami. Cseppet nem féltem, sőt örvendtem, hogy a Mester jól beolvasott a szovjet uraknak.

Erd s Bartha István mkl.